

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПІДПРИЄМЦЯ В УКРАЇНІ

© Гребешкова О. М., Кизенко О. О., 2019

За умов поширення постіндустріальної економіки загострюється проблема формування цифрової компетентності як невід'ємної характеристики сучасного фахівця будь-якої сфери діяльності. Особливої актуальності ця проблема набуває у контексті розгортання підприємницького середовища як драйверу розвитку економіки з притаманними йому інноваційним типом мислення, підвищеним рівнем ризикованості, високою динамічністю організаційних та господарських процесів.

Діджиталізація (цифровізація) є глобальним трендом розвитку суспільства XXI століття. У 2001 році Т. Месенбург сформулював три основні складові концепції цифрової економіки: 1) підтримуюча інфраструктура (апаратне забезпечення, програмне забезпечення, телекомунікації, мережі і т. д.); 2) електронний бізнес (здійснення бізнесу через комп'ютерні мережі); 3) електронна комерція (передача товарів в онлайн) [1].

За даними експертів PWC, які провели дослідження розвиненості цифрової економіки у 150 країнах світу, Україна потрапила до групи 28 країн, які перебувають на трансформаційній стадії – передостанньої на шляху до найвищого рівня [2]. З метою прискорення поступу ІКТ в нашій державі в січні 2018 р. затверджено Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки [3]. Серед першочергових завдань прискореної цифровізації економіки нашої країни даною концепцією визначаються: розвиток та поглиблення цифрових компетенцій громадян; розвиток цифрового підприємництва, створення відповідних (у тому числі аналогових) інфраструктур для підтримки та акселерації інноваційної діяльності, упровадженню механізмів фінансування, стимулювання та підтримки [3]. Отже, одна з визначальних ролей у цифровізації вітчизняної економіки відводиться підприємцю – особі, яка мислить креативно, діє на власний розсуд, готова до підвищеного ризику.

Одним з найперспективніших способів формування цифрової компетентності підприємців в Україні є реалізація освітніх програм різного рівню підготовки для різних верств населення. Такі програми доцільно розробляти на комплексних засадах, що передбачає: 1) реалізацію принципу «навчання протягом життя» – реалізація освітніх програм для різних вікових категорій громадян, у т.ч. із застосуванням моделей крос-вікових груп; 2) «просочення» традиційних освітніх програм інформаційно-комунікаційною складовою внаслідок запровадження відповідного інструментарію не тільки до процесу викладання (наприклад, у формі дистанційного або електронного навчання), а й у «зміст» освітнього процесу через опанування спеціальних інформаційних продуктів; 3) розробку та реалізацію спеціальних навчальних продуктів (довгострокових та короткострокових програм, тренінгів, семінарів тощо, у т.ч. у новітніх електронних форматах), безпосередньо спрямованих на вивчення закономірностей цифрової економіки та опанування навичок роботи з цифровою інфраструктурою.

Приклади успішної реалізації зазначених ініціатив має ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана». Зокрема, задля популяризації роботи економіста та профорієнтаційної роботи зі школярами з 2013 року проводиться Всеукраїнський бізнес-турнір «Стратегія фірми», який реалізується на базі віртуальної бізнес-симуляції VIAL+ [4]. Протягом понад десяти років на основі Навчально-тренінгового центру економіки та управління підприємством реалізуються програми фахової підготовки студентів-економістів на основі віртуальних бізнес-симуляцій (Zigam, «Битва титанів» [5]) та спеціальних фахових

програмних продуктів (1C, Diamond FMS, Power BI тощо). З метою виховання підприємців нового покоління ініційовано відкриття магістерської програми «Підприємництво в освітній діяльності», одним з ключових завдань якої є формування у підприємців компетентностей створення цифрових освітніх продуктів. Щодо розвинення цифрової компетентності викладачів університету, маємо зазначити ваговий внесок спеціальних програм підвищення кваліфікації, запровадження онлайн-навчання на базі moodle, поширення практики обміну досвідом на базі таких проектів як «Лабораторія інноваційних освітніх технологій» [7] та інформаційної платформи «Інновації в бізнес-освіті» [8]. Отже, майже вибудовано повний ланцюжок охоплення всіх рівнів освітньої діяльності – від школярів до кваліфікованих фахівців.

Отже, формування цифрової компетентності підприємця в Україні – завдання, яке має вирішення лише з позицій системного підходу та на основі стратегічного партнерства державних установ, закладів освіти та бізнесу.

1. Mesenbourg, T. L. (2001). *Measuring the Digital Economy*. U.S. Bureau of the Census.
2. *Maximizing the impact of digitization* / PWC. URL: https://www.strategyand.pwc.com/media/file/Strategyand_Maximizing-the-Impact-of-Digitization.pdf
3. Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. URL: <http://me.gov.ua/Documents/Download?id=f9605f2f-c4a8-46f3-ae9-4a7f40dc9b9b>
4. Бізнес-турнір «Стратегія фірми». URL: <http://kint.com.ua/ua/biznes-tour-stratehiia-firmy-20>
5. Бізнес-симуляція «Битва титанів». URL: https://meim.kneu.edu.ua/ua/depts6/mijnar_obliku_auditu/news_of_department_moba/buz_simul/
6. Лабораторія інноваційних освітніх технологій. URL: https://www.facebook.com/profile.php?id=869017436494282&ref=br_rs
7. Інформаційна платформа «Інновації в бізнес-освіті». <https://www.facebook.com/ibecon/>